

808

הרב דוב ליאור

רב העיר
קרית ארבע היא חברון ת"ז

בס"ד, ז סיוון תשע"ו

לכבוד
ה' אברהם הלוי

השל' והברכה וכט"ס.

מכיוון שיש החוששים, הנני חוזר על ההיתר להשתמש ב'שבתריס' שיסודו
הוא מניעת המונע.

ההיתר הוא בנסיבות שתוארו: מי שגר בסביבה עוינת שנוהגים בה לפרוץ
לבתים דרך חלונות שיש בהם תריס. במציאות זו עדיף להשתמש
ב'שבתריס' העונה על דרישות ההלכה ומכסה על רוב החששות.
יהי רצון שנזכה לשלום אמת ולא נזדקק כלל לתריסי הגנה.

החותם לכבוד התורה,

הרב דוב ליאור
רב העיר
קרית ארבע - חברון

633

הרב דוב ליאור

רב העיר וראש הישיבה
קרית ארבע היא חברון ת"ז

בס"ד, י אלול תשע"ד

לכבוד
ר' אברהם הלוי

השל' והברכה וכט"ס.

נחבקשתי לחוות דעתי על המצאתך "שבתריס" המיועדת להפעיל תריס
חשמלי ללא חילול שבת.

ראיתי את חומר ההסבר ששלחת לי ואף הדגמת בפניי את אופן ההפעלה,
והנני בא לכלל המסקנה שהשימוש במכשיר זה הוא פחות מגרמא ואין בו
אלא "מניעת המונע", ולכן אין בו חילול שבת כלל ומותר להשתמש בו
בשבת.

אלא שיש להגביל את ההיתר רק למקום בו מצויים ילדים קטנים וקיים
חשש שהפעלת התריס ע"י שעון שבת תסכן אותם, אך במקום שאין הכרח,
מן הראוי להשתמש בשעון שבת, כדי שלא לפגוע באווירת הקדושה של
השבת.

הנני לברכך על יזמתך הברוכה, ויהי רצון שתזכה לפתח עוד פתרונות
לביצור קדושת השבת, וחפץ ה' בידך יצלח, להגדיל תורה ולהאדירה.

החותם לכבוד התורה ולומדיה,

דוב ליאור

הרב דוב ליאור
רב העיר
קרית ארבע, חברון

לק"י

הרב רצון ערוסי
רב העיר קריית אונ
חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל
ויו"ר הליכות עם ישראל

רבנות: רח' וינגייט 22 קריית אונ. טל' 03-5351119 פקס' 15335351119

יום שני בשבת עשרים ואחד ימים לחדש סיון התשע"ו

ראיתי את דברי ההיתר של ידידי הרה"ג דב ליאור שליט"א את השימוש בשבת במכשיר ה"שבתריס" לאילו הגרים בסביבה עוינת ונוהגים לפרוץ לבתים דרך חלונות או פתחים שיש בהם תריסים. בזמנו, בתאריך א' אייר תשע"ב הצטרפתי להיתר של הרה"ג הלפרין שליט"א, ראש המכון המדעי טכנולוגי להלכה שנתן את הסכמתו לשימוש במערכת זו בשביל ומוגבלים, ובדיעבד למי שכבר רכש אותה, וכן ש הרה"ג יעקב יוסף זצ"ל הצטרף להיתר.

כתבתי אז שניתן להרחיב את ההיתר, אבל קדושת השבת החמורה, מונעת מאתנו מלהתיר בשופי כדי שלא להפוך את השבת לחול, ע"י אמצעים טכנולוגיים כאלה ואחרים. אולם עינינו רואות ולא זר שדתיים רבים רוכשים דירות עם תריסים חשמליים. ויש מהם שנכשלים בעבירה. ויש שמשתמשים בשעוני שבת וילדים קטנים, או חולים שנפגעו וכן השעונים השתבשו בגלל הפסקת זרם החשמל. ולכן מן הראוי שיצטרפו רבנים מורי הוראה להרחבת ההיתר. כי אי אפשר להתעלם מן המציאות.

ועל כך באתי לטען: **החלטת רצון ב"ר יוסף ערוסי הלוי**

לקי"י

הרב רצון ערוסי
רב העיר קרית אונ
חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל
ויו"ר הליכות עם ישראל

רבנות: רח' וינגייט 22 קריית אונ. טל' 03-5348820, 03-5349510 פקס' 03-6358222
הליכות עם ישראל: ת"ד 211 קריית אונ. טל' 03-5351119, פקס' 1533-5351119

א' אייר תשע"ב

דברי ברכה

שוב היה בפני ר' **אברהם הלוי** הל"ץ מחשמונאים, שהתמחה בהמצאת מערכות חשמליות לפי ההלכה, והפעם זו מערכת חיונית חדשה, תריס חשמלי, לפי ההלכה.

הנני מכיר את ר' **אברהם הלוי** הל"ץ מזה שנים, כאיש ירא ה', שידיו רב לו בפיתוח מערכות חשמל לפי ההלכה. וכבר בעבר נתתי את הסכמתי למערכת אזהקה לשימוש בשבת, ועתה הוא הציג בפני את המערכת החדשה שפיתח, תריס חשמלי לשימוש בשבת לפי ההלכה.

ואכן ראיתי את המערכת ואת הפעלתה, ואין בה איסור הלכתי להשתמש בה בשבת.

במיוחד שכבר הרה"ג הלפרין שליט"א, ראש המכון המדעי טכנולוגי להלכה, נתן הסכמתו לשימוש במערכת זו, לכתחילה בשביל זקנים ומוגבלים, ובדיעבד למי שכבר רכש אותה, וכן שהרה"ג יעקב יוסף שליט"א הצטרף להיתר.

ולכן גם אני מצטרף להיתר. ואליבא דאמת שאפשר היה להתיר לכתחילה, ללא הגבלה, אבל ראוי שבת קודש, שאין חמורה יותר מקדושתה, ודווקא בעידן של התפתחות הטכנולוגית העצומה, שנחמיר, כדי שהטכנולוגיה המודרנית לא תיצור מצב של התנהלות כיום חול ביום שבת קודש, לפי ההלכה.

וה' יהא בעזרו וימשיך להיות לעזר לבית ישראל, לשמירת שבת כהלכה, בשימוש במערכות חשמליות מתקדמות.

בברכה

רצון ב"ר יוסף ערוסי הלוי

David Lau
Chief Rabbi Of Israel
President of The Chief Rabbinic Council

דוד לאו
הרב הראשי לישראל
נשיא מועצת הרבנות הראשית

בס"ד, ח' כסלו, תשע"ה
30 נובמבר, 2014
שה' - 127.

לכבוד
מר **אברהם הלוי** הי"ו
רחוב הרמב"ם 2
חשמונאים

שלום רב

הנדון: תריס חשמלי - הפעלתי בשבת

העלית את הסכנות העלולות להיגרם בהפעלת תריס חשמלי בשבת הפועל על פי שעון שבת, ופתרון הבעיה בידך.

אין ספק שראוי היה לכתחילה שלתריסים אלו יהיה גם מנגנון ידני, ובכך הבעיה היתה נפתרת. הדגמת בפני, ובפני רבנים אחרים את הצעתך כיצד ניתן להפעיל את התריס החשמלי בשבת גם לא ע"י שעון שבת. העיקרון שהנחה אותך שמערכת זו תפעל ע"י "הסרת המניעה" - המערכת מופעלת, אולם נמנעת מלעשות כן ע"י קרן "אינפרא אדום", וע"י חסימת המניעה הפעולה תתבצע. יש מקום לדון בשאלה זו. לדעת מרן החזו"א שהאיסור של סגירת מעגל חשמלי בשבת זה משום בונה או משום מכה בפטיש, אם כן כל פעולה היוצרת סגירת מעגל חשמלי בשבת אסורה, א"כ אין אפשרות להשתמש אפילו באופן של "הסרת המניעה".

אולם, ראיתי את מכתביהם של רבני ישראל שסמכו ידם על אופן זה, הם כנראה בשיטתם של אלו הסוברים שאין בשימוש במכשיר חשמלי בשבת ללא "אש" איסור מדאורייתא אלא רק מדרבנן, ולדעתם שהאיסור הוא משום נולד או משום עובדין דחול, ראה לדוגמא שיטת הרש"א זצ"ל ובעל הציץ אליעזר, ולכן הם סוברים שיש מקום להתיר להשתמש בשינוי שהצעת, אולם הגבילו את הסכמתם רק למקומות בהם מצויים ילדים קטנים, למקומות שיש חשש של סכנה ולמקומות שיש צורך בביטחון. היתר גורף לשימוש במנגנון זה עלול לשנות את צורת קיום השבת כפי שאנו נוהגים כיום. ראוייה השבת שיהגו בה שלא כבימות החול.

כפי שהבנתי אתה שוקד גם על נושאים נוספים הקשורים לשמירת השבת וגם על כך ברכתי.

יתן ה' שבוכות שמירת שבת נוכח לגאולה שלמה.

בית יחב ♦ ירימיהו 80, ירושלים ת.ד. 36016 ♦ מיקוד 9136001 ♦ טל': 02-5313191 ♦ פקס: 02-5377872
Beit Yahav ♦ 80 Yirmiyahu St., Jerusalem 9136001, Israel ♦ P.O.B. 36016 ♦ Tel: 02-5313191 ♦ Fax: 02-5377872
דוא"ל: rabia@rab.gov.il

בס"ד
שלום בכה"ר אברהם צדוק
הרב המקומי
בני-ע"ש
ע"ש ר' עקיבא יוסף שליזנר זצ"ל

בס"ד ד' מנחם אב תשע"ד

לכבוד

ידידנו הדגול,

מר אברהם הלוי נ"י.

השלום והברכה!!

אחרי דרישת שלומך- הטוב ושלום בני ביתך הנני מאוד להביע התפעלותי מההמצאות אשר גלית בהפעלת מערכת אזעקה ותריסים חשמליים בשבת ע"י "בית הלוי" למען הקל על אחינו בני ישראל הדוקים לפתרון שמירת השבת לכתחילה ולמניעת תופעות חריגות לצורך צבור הכלל והפרט.

וכבר עמדו על מדוכה זו רבנים גדולים ומומחים חשובים לדבר, וגמרו על מפעל נועז זה את הלל ושמוח אני להצטרף לברכתם והסכמתם. ויהי רצון שתקבל צלותהון שתזכה להמשיך בעוז ובגאון לגלות ולפתח עוד מערכות חשובות כהנה וכהנה כדי ה' הטובה עליך על מנת לבצר חומות קדושת השבת וכבודה של תורתנו הקדושה.

ויהי רצון שתתקיים כך ובכל יוצאי חלצך ברכתו של אברהם אבינו ע"ה, וללוי אמר תומיך ואורך וגו'.

YAAKOV YOSEF
HEAD OF "HAZON YA'AKOV" INSTITUTIONS
AND RABBI OF GIVAT MOSHE NEIGHBORHOOD
JERUSALEM

יעקב יוסף
ראש מוסדות "חזון יעקב"
ורב שכונת גבעת משה
ירושלים

בסייד

כ"ג חשוון תשע"ב

לכל המעוניין

כיהודה ועוד לקרא, גם אני

מצטרף לכל הנייל

ראיתי את דברי הרבנים בכלל, ואת מה שכתב הג"רלי הלפרין
שליטי"א בפרט, וכמו שביאר בספרו מעשה חושב ח"י"ב ע כ"ד.

את אחי אנכי מבקש:

שהרצה לקנות מערכת אזעקה ומערכת הפעלת התריסים
החשמליים,

יפנה ל "בית הלוי מערכות" כדי למנוע חילולי שבת ויו"ט.

ואברך את היוזם ר' אברהם הלוי שליטי"א שיעשה חיל בכל

מכל כל ויזכה לעבוד בבית המקדש

במהרה, אמן.

בברכת התורה

יעקב יוסף

[Handwritten signature]

מכון מדעי טכנולוגי להלכה • Institute for Science and Halacha

1 Hapizga St., Jerusalem 91161, Israel. P.O.B. 16121
Tel: 02-6424880, 6423230, Fax: 02-6420949
E-mail address: halacha@isdn.net.il

רחוב הפסגה 1, בית גן ירושלים, ע"ר 2-4840025800
למכתבים ת.ד. 16121 ירושלים מיקוד 02-6420949
טל. 02-6420949, 02-6424880, 02-6423230

בס"ד

בענין מערכת האזעקה בשבת של מר הלוי

בהמשך לשיחתנו בנוגע למערכת אזעקת שבת "מערכת הלוי", ואישור המסמך מיום כ"ט אדר,
תשס"ב, דנו בנושא באירכות עם הרב הגאון לוי יצחק הלפרין.

הרב הסביר ש "מערכת הלוי" פועלת בדרך שמאפשרת שימוש בה בשבת **מלכתחילה**.
חיתר זה מבוסס על הדין במסכת שבת דף קכ' שלפיו מותר לסגור חלון למרות שסגירת החלון
עשויה להגביר או להחליש את הלהבה של בר או אבוקה בקרבת הדלת.
הסיבה לזאת היא שפעולת האדם בסגירת החלון אינה מוסיפה דבר באופן ישיר או עקיף לשוני
הלהבה אלא מונעת מן הרוח מלהשפיע על הלהבה. הפעולה של סגירת החלון אינה נחשבת פעולה
הולקת לא בדרך ישירה ולא בדרך עקיפה -גרמא-, משום שהיא רק מונעת את המונע מלעשות
פעולה. ההלכה הזאת מופיעה בשם איוח סימן רע"ז סעיף א' רמ"א, ורע"ז סעיף ב'.

ב"מערכת הלוי", קרן האינפרא אדום שנשלחת על ידי לוח מעגלים אלקטרוני הנה כמו הרוח שבאה
מבעד לדלת. פעולת האדום שמפסיקה את הקרן על ידי חסימה מכנית כדי למנוע את הקרן האינפרא
אדום מלהשלים את המעגל החשמלי כמוה כסגירת חלון.
אין זו פעולת הדלקה לא ישירה ולא עקיפה, ועל כן הפעולה מותרת בשבת.
יתירה מזו הקרן המסוימת הינה קרן פולסים, כך שמסתבר שההפסקה על ידי המחיצה אינה
מפסיקה את הקרן עצמה אלא מונעת מפולסים עתידיים מלעבור. יש דיון מלא של הענין דלעיל
בספרו של הרב, שניתן מעשה חושב ח"ב, עמ"כ, סעיף יא.

מדיננו ברור שחלק מן הבעיה הנ"ל במושג גרמא. "מערכת הלוי" אינה עושה שימוש בגרמא.
באישור שניתן למר הלוי המושג גרמא אינו מופיע כלל. להיפך, ההערה שבסופה של ההסכמה
מתירה את השימוש ב "מערכת הלוי" רק אם היא מופעלת על פי שיטת מניעת המונע (על בסיס
הדין במס' שבת והשולחן ערוך שחז"ל לעיל).

באשר לשאלתך, מדוע האישור שניתן ל "מערכת הלוי" דורש הסכמה של הרב המקומי אם שימוש
מותר מלכתחילה כמצוין למעלה, נראה שלכך יש שתי סיבות: הראשונה, בעידן הטכנולוגי
המודרנית פעולות שמותרות על פי ההלכה בשבת אינן בהכרח תואמות לרוח של שבת.
הרב קבע מדיניות עקרונית לפי שנים שלא לאשר מערכות אשר למרות היותן על פי ההלכה מותרות
לשימוש בשבת מנוקדות ראות של מלאכה, הן בלתי תואמות למשמעות האמיתית ולרוח של שבת.
המכון קבע יוצאים מכלל זה בתחומי הרפואה והבטחון במקום שיש בעיות של פיקוח נפש. מטרתה
של "מערכת הלוי" הנה להגן על המשפחה ולדאוג לשלוותה וזה לבסוף נמצא מתאים לרוח של
שבת.

הסיבה השנייה: המכון מוטרד מאפשרויות שיווצרו מצבים שהמשתמש יעשה הכללה במובן שחשוב
היותו והותר להעביר את המתג של "מערכת הלוי" יהיה מותר לעשות כן. בכל מערכת שהיא. לבעיה זו
יש משמעות מיוחדת כשהמערכת בשימוש מחוץ לישראל ויכול להיות שהמשתמשים בה פחות יפנו
בשאלות ובעיות למכון.

כאשר נאמר לרב שמר הלוי עומד לשווק את המערכת באופן בינלאומי ובמקרים שהחשש הוא
בעיקר לפגיעה ברוש ופחות לאיום לפגיעה בנפש (ענין רמ"א איוח ס"י של"ד ס"ע' כ"ב) סובר הרב
שערף שרב מקומי יהיה מעורב והוא יוכל לדאוג לכך שהשימוש במתקן ייעשה אך במקרים ראויים,
ויכל לדאוג לכך שהסכמת המכון לא תפורש כאישור כוללי לענינים אחרים.

אם אוכל לעזור לך בעתיד, אנא אל תהסס לפנות אלי.

בברכה
י"ג | י"ד | י"ה
בנימין פרידל
פרופ. לפסיקה באוניברסיטה העברית
נשיא ומדען ראשי של המכון